

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Šiškovéj a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 26. októbra 2016 v Bratislave, o sťažnosti M. D. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2016, sp. zn. 2TdoV 11/2015, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku sťažnosť M. D. **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci vedenej proti obvinenému M. P. a spol., pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí, konanom v Bratislave 6. júna 2016 tak, že podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku **predseda senátu** uložil M. D. poriadkovú pokutu 1 500 eur.

Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že M. D. bol prítomný na verejnom zasadnutí 6. júna 2016 ako verejnosť. Riadiaci predseda senátu ho upozornil, aby nerušil priebeh verejného zasadnutia, pretože v opačnom prípade (ak neuposlúchne uvedenú výzvu) mu bude uložená poriadková pokuta. Aj po uvedenom napomenutí M. D. rušil svojím správaním priebeh verejného zasadnutia tým, že neustále vykrikoval, rušil priebeh zasadnutia, bez toho, že by bol účastníkom konania a bolo mu udelené slovo. Predseda senátu mu preto uložil poriadkovú pokutu vo výške 1 500 eur. Výška pokuty bola určená s prihliadnutím k tomu, že menovaný sa takto správal opakovane. V tej istej veci 6. mája 2016 maril otvorenie verejného zasadnutia, tým že ihneď po vstupe do pojednávacej

miestnosti, pred ktorou je poučenie, ako sa má správať, vyhotovoval obrazový záznam, vrátane päťčlenného senátu, predstúpil pred senát a vykrikoval urážlivé výrazy na jeho adresu („piati klamári, koza patrí do chlieva...“). Členkou senátu bola aj žena, čo svedčí o značnom morálnom manku menovaného a jeho arogancii.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť M. D. podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 6. júla 2016 zrejme spravujúci sa nesprávnym poučením predsedu senátu o možnosti podania sťažnosti proti označenému uzneseniu.

Podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť.

Podľa § 185 ods. 2 Trestného poriadku sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta okrem uznesenia o začatí trestného stíhania. Uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, **v ktorých to zákon výslovne pripúšťa a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni** - táto zákonná formulácia označuje súd konajúci a rozhodujúci v prvom stupni (vecná príslušnosť), na rozdiel od odvolacieho, resp. nadriadeného súdu a dovolacieho súdu, teda súdov rozhodujúcich o (riadnych a mimoriadnych) opravných prostriedkoch (vo vzťahu k rozhodovaniu o väzbe je toto pravidlo osobitne vyjadrené v § 83 ods. 1 Trestného poriadku).

Výnimky zo zásady napadnuteľnosti sťažnosťou len prvostupňových uznesení ustanovuje zákon, a to výslovne a pre konkrétne prípady, a to vo vzťahu k rozhodnutiam súdov v odsekoch 2 a 3 naposledy citovaného ustanovenia.

Podľa § 185 ods. 3 Trestného poriadku proti uzneseniu predsedu senátu **odvolacieho** súdu, ktorým uložil poriadkovú pokutu, je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhodne iný senát tohto súdu, ktorý pri tomto rozhodovaní má postavenie nadriadeného orgánu.

Podľa § 185 ods. 4 Trestného poriadku proti uzneseniu **odvolacieho súdu** o vzatí obvineného do väzby je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhodne iný senát tohto súdu, ktorý pri tomto rozhodovaní má postavenie nadriadeného orgánu.

Znamená to, že taká právomoc musí byť zásadne výslovne v zákone zakotvená, a to s patričnou mierou konkrétnosti a určitosti, aby bolo už zo samotnej dikcie zákona vo všetkých podstatných rysoch zrejmé, aký by mal byť postup v prípade uloženia pokuty predsedom dovolacieho senátu.

Pokiaľ by zákonodarca mal na mysli skutočnosť, že proti poriadkovej pokute uloženej predsedom dovolacieho senátu je možné podať sťažnosť, bol by to uviedol v zákone tak, ako je to v prípade rozhodovania o väzbe (§ 83 ods. 1 Trestného poriadku a v nadväznosti na toto ustanovenie v § 185 ods. 4 Trestného poriadku).

Inštitút väzby je v porovnaní s uložením poriadkovej pokuty dôležitejší, pretože zasahuje do osobnej slobody jednotlivca a zákon tu sťažnosť pripúšťa len pri vzatí do väzby len odvolacím, nie dovolacím súdom (pri rozhodovaní dovolacieho súdu podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku).

Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Uzurpácia pôsobnosti nad rámec zákona by bola hrubým porušením tohto ustanovenia, ktoré tvorí jeden zo základných postulátov právneho štátu a tvorí deliacu líniu medzi verejným a súkromným právom.

Z obsahu zápisnice z verejného zasadnutia vyplýva, že predseda senátu nesprávne poučil M. D., že proti uzneseniu o pokute môže podať sťažnosť. K tomu najvyšší súd poznamenáva, že aj keď bolo dané nesprávne poučenie, súd musí postupovať podľa zákona a nemôže priznať sťažovateľovi viac práv ako mu zo zákona patrí. Len opačný prípad, t. z., že poučenie by nepripúšťalo opravný prostriedok tam, kde by mal byť, by bolo porušením práv občana.

Reparovať nesprávne poučenie možno len v prípade poučenia o dlhšej než zákonom ustanovenej lehote, a to podľa § 193 ods. 2 Trestného poriadku (podľa tohto ustanovenia ako oneskorenú nemožno zamietnuť sťažnosť, ktorú oprávnená osoba podala oneskorene len preto, že sa spravovala nesprávnym poučením, ktoré jej bolo dané pri oznámení uznesenia).

Absencia prieskumného oprávnenia je však absolútna, nesprávne poučenie na nej nič nemení.

Za takéhoto stavu je potrebné konštatovať, že sťažnosť proti uzneseniu predsedu senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2TdoV/11/2015, **nie je prípustná**. V princípe niet ani nadriadeného súdu, ktorý by o takejto sťažnosti rozhodol, najvyšší súd (iný senát než dovolací senát, ktorého predseda pokutu uložil) však o neprípustnosti sťažnosti rozhodol uznesením v analogickom postavení, aké zodpovedá situácii popísanej v § 185 ods. 3 Trestného poriadku (inak by vec predseda senátu vybavil len oznámením sťažovateľovi o neprípustnosti sťažnosti). V tejto svojej pozícii však nemohol senát, ako je uvedené vyššie, atrahovať (neoprávnene si prisvojiť) revízne oprávnenie, resp. povinnosť.

K tomu je ešte potrebné uviesť, že rozhodoval trojčenný, nie päťčlenný senát najvyššieho súdu, aj keď pokutu uložil predseda päťčlenného dovolacieho senátu, a to v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Podľa tohto ustanovenia senát najvyššieho súdu sa skladá z troch sudcov, z ktorých jeden je predsedom senátu. Ak rozhoduje o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam **senátov** najvyššieho súdu, skladá sa senát najvyššieho súdu z predsedu a zo štyroch sudcov. Predpis o konaní pred súdmi môže ustanoviť, že senát najvyššieho súdu sa skladá aj z väčšieho počtu sudcov.

Ak teda (z hľadiska vecnej podstaty) rozhoduje individuálne predseda senátu najvyššieho súdu, o opravnom prostriedku rozhoduje trojčlenný senát tohto súdu, ak rozhoduje trojčlenný senát najvyššieho súdu o opravnom prostriedku rozhoduje päťčlenný senát tohto súdu (proti rozhodnutiu päťčlenného senátu najvyššieho súdu opravný prostriedok v žiadnej procesnej situácii nie je prípustný, ak by však bol, opäť by rozhodoval päťčlenný senát).

Rozhodovanie v inom než trojčlennom senáte, do ktorého bola vec pridelená náhodným výberom (§ 51 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov) by teda znamenalo rozhodovanie iným než zákonným sudcom, resp. sudcami (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

So zreteľom na uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 26. októbra 2016

JUDr. Alena Š i š k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová